

Chambre des Représentants

SESSION 1970-1971.

2 JUILLET 1971.

PROPOSITION DE LOI

complétant, pour les changements de prénoms, la loi du 11 Germinal an XI (1er avril 1803) relative aux prénoms et changements de noms.

RAPPORT

FAIT

AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1),
PAR M. BAUDSON.

MESDAMES, MESSIEURS,

La Commission a examiné la présente proposition de loi de M. Defraigne, en sa séance du 23 juin 1971.

L'auteur a rappelé que le pouvoir exécutif est habilité, en vertu d'une loi datant du Consulat, à autoriser le changement de nom.

Cette autorisation est accordée par un arrêté royal prenant effet un an après sa publication au *Moniteur belge*.

Par contre, aucune autorisation ne peut être accordée par le pouvoir exécutif pour le changement de prénom.

De l'avis de l'auteur, il s'agit là d'une lacune, car, en effet, les motifs qui justifient le changement de nom peuvent également justifier le changement de prénom.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. De Gryse.

A. — Membres : MM. Charpentier, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. Duerinck, Lindemans, Saint-Remy, Van Rompaey, Willems. — Baudson, Boel, De Keuleneir, Glinne, Hurez, Mathys, Tibbaut. — Claes (A.), Coulonvaux, Defraigne, Jeunehomme, Van Lidth de Jeude. — Belmans, Leys. — Havelange.

B. — Suppléants : MM. Chabert, Meyers, Remacle, Suykerbuyk. — Geldolf, Juste, Nyffels, Radoux. — Lerouge, Olivier, Pede. — Raskin (E.). — Laloux.

Voir :

300 (1968-1969) :

— N° 1 : Proposition de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1970-1971.

2 JULI 1971.

WETSVOORSTEL

waarbij de wet van 11 Germinal jaar XI (1 april 1803) betreffende de voornamen en de veranderingen van naam wordt aangevuld met het oog op de voornaamsverandering.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1),
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER BAUDSON.

DAMES EN HEREN,

De Commissie besprak het onderhavige wetsvoorstel van de heer Defraigne op 23 juni 1971.

De auteur brengt in herinnering dat de uitvoerende macht een naamsverandering kan toestaan krachtens een uit het Consulaat daterende wet.

Een dergelijke machtiging wordt toegekend bij een koninklijk besluit dat één jaar na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad* uitwerking heeft.

Een verandering van de voornaam daarentegen kan door de uitvoerende macht niet worden toegestaan.

De indiener meent dat dit een leemte is, want als er gegronde redenen bestaan voor een verandering van de naam, dan kunnen die ook gelden voor een voornaam.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer De Gryse.

A. — Leden : de heren Charpentier, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren Duerinck, Lindemans, Saint-Remy, Van Rompaey, Willems. — Baudson, Boel, De Keuleneir, Glinne, Hurez, Mathys, Tibbaut. — Claes (A.), Coulonvaux, Defraigne, Jeunehomme, Van Lidth de Jeude. — Belmans, Leys. — Havelange.

B. — Plaatsvervangers : de heren Chabert, Meyers, Remacle, Suykerbuyk. — Geldolf, Juste, Nyffels, Radoux. — Lerouge, Olivier, Pede. — Raskin (E.). — Laloux.

Zie :

300 (1968-1969) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

H. — 725.

A l'heure actuelle, la seule possibilité qui existe en matière de prénom, est l'action en rectification d'acte d'état civil. Cette action est parfois difficile, le demandeur devant faire la preuve de la recevabilité et du fondement de son action en rectification.

L'auteur estime que le choix d'un prénom ou encore l'association d'un nom ou d'un prénom qui fait sourire, doit permettre à une personne majeure de solliciter le changement.

Il se demande pourquoi en pareil cas l'intéressé est obligé de recourir au changement de nom, plutôt qu'au changement de prénom.

L'auteur pense également à certains sujets étrangers qui souhaitent que leur prénom soit changé afin de pouvoir s'intégrer le plus complètement possible dans notre communauté.

C'est là le but des articles 1 et 2 de la présente proposition de loi.

L'auteur fait encore remarquer que des discussions ont surgi sur la portée, soit de l'arrêté royal autorisant le changement de nom, soit du jugement ordonnant une rectification d'un acte d'état civil.

Dans le cas de l'arrêté royal, l'officier d'état civil doit-il automatiquement opérer la mention en marge de l'acte de naissance et cette mention doit-elle se limiter au seul acte de naissance ?

La Cour de cassation a estimé que la rectification allait de soi.

Toutefois, lorsqu'il s'agit d'un jugement, la rectification ne vaut que pour le seul acte pour lequel elle a été sollicitée.

De l'avis de l'auteur, il convient, afin d'éviter toute confusion, de préciser que tant l'arrêté royal autorisant le changement de nom ou de prénom que le jugement ordonnant la rectification d'un acte d'état civil, vaudra pour tous les actes d'état civil antérieurement reçus.

C'est ce qui est proposé à l'article 3.

Le Ministre a déclaré pouvoir se rallier en principe aux textes proposés aux articles 1 et 2 de la proposition de loi. Il a signalé qu'un projet de loi très complet relatif au même objet sera déposé sous peu.

Le Ministre a également fait connaître que son collègue des Finances se propose de déposer un amendement concernant les droits d'enregistrement en matière de changements de prénoms.

En ce qui concerne l'article 3, le Ministre a souligné qu'il est de meilleure technique de prévoir que la mention de l'arrêté royal ou du jugement doit être précédée de la transcription de cet arrêté ou de ce jugement.

Il ne suffit d'ailleurs pas de préciser que l'arrêté royal devra être mentionné en marge des actes concernant la personne intéressée. En effet, sont également concernés les descendants, nés après la date de l'arrêté, mais avant la transcription.

Le Ministre a encore fait observer que le jugement rectificatif d'un acte d'état civil ne doit pas être nécessairement mentionné en marge de tous les actes concernant l'intéressé; ceux-ci peuvent très bien ne contenir aucune erreur.

Lorsque plusieurs actes doivent être rectifiés, le demandeur en rectification doit le préciser. L'article 1385 du Code judiciaire indique que le dispositif du jugement rectificatif

Thans is de enige mogelijkheid die inzake voornamen bestaat, een vordering tot rechtzetting van de akte van de burgerlijke stand. Een dergelijke vordering stuit soms op moeilijkheden, aangezien de eiser het bewijs moet leveren van de ontvankelijkheid en van de gegrondheid van de vordering tot rechtzetting.

De auteur meent dat, als de keuze van een voornaam of de associatie van een naam of voornaam lachwekkend is, een meerderjarige dan om wijziging moet kunnen verzoeken.

Hij vraagt zich af waarom de betrokkene in een dergelijk geval ertoe verplicht wordt een verandering van zijn naam en niet van zijn voornaam aan te vragen.

Voorts denkt de auteur aan sommige vreemdelingen die hun voornaam wensen te veranderen omdat zij zich zo volledig mogelijk in onze gemeenschap wensen te integreren.

Dat is het doel van de artikelen 1 en 2 van dit wetsvoorstel.

Bovendien merkt de auteur op dat er discussie geweest is over de strekking van koninklijke besluiten waarbij naamsverandering wordt toegestaan en van vonnissen waarbij een rechtzetting van de akte van de burgerlijke stand wordt bevolen.

Moet de ambtenaar van de burgerlijke stand in het geval van het koninklijk besluit automatisch de vermelding in de rand van de geboorteakte aanbrengen en moet die vermelding beperkt blijven tot die geboorteakte alleen ?

Het Hof van cassatie heeft gemeend dat de rechtzetting vanzelfsprekend was.

Wanneer het nochtans om een vonnis gaat, geldt de rechtzetting slechts voor de akte waarvoor zij is aangevraagd.

Volgens de auteur moet men, om verwarring te vermijden, preciseren dat zowel het koninklijk besluit tot machtiging van de verandering van de naam of de voornaam als het vonnis waarbij de rechtzetting van een akte van de burgerlijke stand wordt bevolen, gelden voor alle vroeger opgestelde akten van de burgerlijke stand.

Dit wordt bij artikel 3 voorgesteld.

De Minister verklaart dat hij het in beginsel eens is met de teksten die bij de artikelen 1 en 2 van het wetsvoorstel worden voorgesteld. Hij stipt aan dat eerlang een zeer uitgewerkt wetsontwerp in verband met hetzelfde onderwerp zal worden ingediend.

De Minister deelt eveneens mede dat zijn collega van Financiën van plan is een amendement voor te stellen met betrekking tot de registratierechten inzake voornaamsveranderingen.

Met betrekking tot artikel 3 onderstreept de Minister dat het technisch gezien beter is te bepalen dat de overschrijving van het koninklijk besluit of van het vonnis moet voortgaan aan de vermelding van dit besluit of van dat vonnis.

Het volstaat trouwens niet te preciseren dat het koninklijk besluit moet worden vermeld in de rand van alle akten die de betrokkene aanbelangen. De afstammelingen die geboren zijn nadat het besluit werd genomen, maar vóór het werd overgeschreven, zijn immers ook belanghebbenden.

De Minister merkt nog op dat het vonnis waarbij een akte van de burgerlijke stand wordt verbeterd, niet noodzakelijkerwijze moet worden vermeld in alle akten die de betrokkene aanbelangen; in die akten kan zeer goed geen vergissing voorkomen.

Wanneer verscheidene akten moeten worden verbeterd, moet hij die de verbetering aanvraagt, dit preciseren. Artikel 1385 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het

doit être transcrit et qu'une mention doit être faite en marge de l'acte réformé.

Lorsqu'il y a plusieurs actes, l'article 101 du Code civil indique la procédure à suivre : les expéditions du dispositif du jugement sont délivrées et transcrites par extrait. Il y a toujours mention en vertu de l'article 1385 du Code judiciaire.

Plus particulièrement en ce qui concerne le texte de l'alinéa 2 de l'article 3, où il est précisé que la mention sera effectuée dans le mois de la signification ou de la remise contre accusé de réception de l'arrêté royal intervenu ou de la décision judiciaire passée en force de chose jugée, le Ministre a admis que cette procédure est moins formaliste. Elle est toutefois inutile, car à sa connaissance, il n'y a pas de difficultés à l'heure actuelle.

Le Ministre a estimé que l'article 3 pourrait être abandonné.

En effet, en ce qui concerne les arrêtés royaux, la question est réglée par des circulaires dont l'application ne donne lieu à aucune difficulté.

Quant aux décisions judiciaires, le problème est réglé par les articles 1385 du Code judiciaire et 101 du Code civil.

L'auteur s'est déclaré convaincu par les arguments développés par le Ministre. Il a retiré l'article 3.

Les articles 1 et 2 ont été adoptés à l'unanimité.

Un membre de la Commission a demandé qu'il soit précisé que l'on ne peut pas invoquer n'importe quelle raison pour changer de nom ou de prénom; il doit s'agir d'une raison sérieuse.

Il lui a été répondu que les termes « quelque raison » employés à l'article 4 de la loi du 11 Germinal an XI n'ont pas d'autre signification, et qu'il y a lieu de s'en tenir au principe de la fixité du nom, d'autant qu'il s'agit de l'utilisation du terme originaire toujours interprété selon la notion de « raison sérieuse ».

La proposition de loi modifiée dans le sens indiqué ci-dessus et telle qu'elle figure ci-après, a été adoptée à l'unanimité.

Le Rapporteur,

A. BAUDSON.

Le Président,

A. DE GRUYSE.

beschikkend gedeelte van het vonnis tot verbetering moet worden overgeschreven en dat in de rand van de verbeterde akte een melding moet worden aangebracht.

Artikel 101 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt welke procedure moet worden gevolgd wanneer er verscheidene akten zijn : de uitgaven van het beschikkend gedeelte van het vonnis worden afgegeven en overgeschreven bij uittreksel. Krachtens artikel 1385 van het Gerechtelijk Wetboek is er altijd een melding.

Meer bepaald in verband met het tweede lid van artikel 3, waarbij nader bepaald wordt dat de vermelding wordt aangebracht binnen de maand na de betekening of na de afgifte — tegen bericht van ontvangst — van het koninklijk besluit of van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing, geeft de Minister toe dat die procedure minder formalistisch is. Zij is echter onnodig, daar naar zijn weten thans geen moeilijkheden bestaan.

De Minister meent dat artikel 3 weggelaten kan worden.

Immers, het probleem in verband met de koninklijke besluiten wordt geregeld bij circulaires, waarvan de toepassing tot geen enkele moeilijkheid aanleiding geeft.

Voor de rechterlijke beslissingen wordt het probleem door de artikelen 1385 van het Gerechtelijk Wetboek en 101 van het Burgerlijk Wetboek geregeld.

De auteur van het voorstel verklaart zich overtuigd door de argumenten van de Minister. Hij trekt bijgevolg artikel 3 in.

De artikelen 1 en 2 worden eenparig aangenomen.

Een lid van de Commissie vraagt uitdrukkelijk te bepalen dat men niet om het even welke reden mag invoeren om naam of voornaam te wijzigen; het moet om een ernstige reden gaan.

Hem wordt geantwoordt dat de woorden « enigerlei reden » die in artikel 4 van de wet van 11 Germinal jaar XI voorkomen, geen andere betekenis hebben en dat men zich aan het beginsel van de onveranderlijkheid van de naam moet houden, te meer daar het om het gebruik van de oorspronkelijke uitdrukking gaat, welke altijd volgens het begrip « ernstige reden » uitgelegd wordt.

Het wetsvoorstel, zoals het in de hierboven aangegeven zin gewijzigd is en zoals het hierna voorkomt, wordt eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

A. BAUDSON.

De Voorzitter,

A. DE GRUYSE.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Article premier.

Le titre II de la loi du 11 Germinal an XI, relative aux prénoms et changements de nom, est complété par les mots : « et de prénoms ».

Art. 2.

L'article 4 de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

« Toute personne qui aura quelque raison de changer de nom ou de prénoms en adressera la demande motivée au Gouvernement. »

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Artikel 1.

Titel II van de wet van 11 Germinal jaar XI, betreffende de voornamen en de veranderingen van naam, wordt aangevuld met de volgende woorden : « en van voornamen ».

Art. 2.

Artikel 4 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Elke persoon die enigerlei reden heeft om zijn naam of voornamen te veranderen, moet daartoe tot de Regering een met redenen omklede aanvraag richten. »